

Friese agrarische sector cyberproof

Digitale weerbaarheid
agrarische sector verhogen

De agrarische sector is steeds meer gemechaniseerd door de inzet van melkrobots, koelcellen en automatische toevoer van voeding en medicijnen. De apparaten worden door een beperkt aantal leveranciers geleverd en uit onderzoek blijkt dat deze apparaten zeer kwetsbaar zijn voor digitale criminaliteit. De impact van digitale criminaliteit op een agrarisch bedrijf kan groot zijn. Met het project Friese agrarische sector cyberproof wil de gemeente Leeuwarden de digitale weerbaarheid van de agrarische sector verhogen door het onderdeel te maken van de kwaliteitszorgsystemen. In samenwerking met regionale onderwijsinstellingen wil men de agrariërs voorlichten en handelingsperspectief geven.

Probleem

Digitalisering van bedrijfsprocessen in de agrarische sector vindt in een hoog tempo plaats. Internet of Things, smart farming en steeds meer ontsluiting van bedrijfsprocessen via het internet zorgen voor ongekende mogelijkheden. Tegelijkertijd levert dit ook nieuwe risico's op die impact hebben op de digitale weerbaarheid van de ondernemer. In Noord Nederland is de agrarische sector ruim vertegenwoordigd. De sector werkt nauw samen met overheid en onderwijsinstellingen om innovaties in de agrarische sector te ontwikkelen. Het bewustzijn van de agrarische sector op het gebied van de cyberdreigingen is erg laag, terwijl de dreigingen alleen maar toenemen.

Aanpak

Het vereist een specifieke brancheaanpak om dit probleem effectief aan te pakken, zeker gezien de traditionele cultuur die heerst in de sector en ervoor zorgt dat de doelgroep lastig bereikt kan worden. De aanpak is ook inhoudelijk per sector opgepakt (Akkerbouw, Veeteelt, Glastuinbouw). Hiervoor is een samenwerkingsverband opgericht bestaande uit LTO Noord, ROC Friese Poort, ROC Friesland College en de MKB Cybercampus. Naast LTO Noord is er verbinding gelegd met Triple Dairy, Dairy Campus en Joindata. Deze partijen spelen een belangrijke rol in het smart farming proces. Daarnaast zijn ook de leveranciers van de agrarische sector benaderd, omdat uit de scans bleek dat hier een grote zorg naar boven kwam.

Door als gemeente Leeuwarden deel te nemen aan de City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime is een uniek samenwerkingsverband ontstaan, wat ook na dit project blijft voortbestaan. Een combinatie van onderwijs (Friese Poort, Friesland College, Aeres/Nordwin, Van Hall Larenstein), overheid (Gemeente Leeuwarden) en ondernemers (agrariërs/LTO Noord). Hierdoor is de borging van de resultaten (IT Scans, Cyber to go roadshows, webinars, lesmateriaal onderwijs, trainingsmodules LTO Adviseurs) gegarandeerd.

Resultaten

Via een aantal werkpakketten wil het samenwerkingsverband bereiken dat de cyberweerbaarheid van de huidige generatie agrariërs aantoonbaar wordt verhoogd, maar ook zorgen dat toekomstige generatie agrariërs al eerder kennis krijgen van de risico's van digitalisering. Tevens willen ze dat cyberprotectie onderdeel gaat uitmaken van de digitale revolutie (smart farming) van de agrarische sector. Het doel is de agrarische sector cybersafe te maken met behulp van alle spelers in het proces.

1. Bewustwordingssessies Cyber to go specifiek per sector ontwikkelen; hiervoor is de agro scan ontwikkeld. Hierdoor wordt het bewustwordingsproces in gang gezet. Ook worden de pijnpunten in het bedrijfsproces bloot gelegd. Als vervolg (naar aanleiding van de output) op de scans zijn er webinars specifiek voor de branche georganiseerd.
2. Ontwikkelen Trainingsmodule Cyber in de agrarische sector; door het onderwijs zijn lesmodules ontwikkeld voor zowel MBO als HBO onderwijs. Ook worden er gezamenlijk met het project digitaal weerbare jeugd sessies georganiseerd voor het Voortgezet Onderwijs.
3. De leveranciers van de agrarische sector centraal; vanuit het project is contact gelegd om ook de leverancier bewust te maken van de zorgplicht die zij richting de klant hebben. Hiervoor worden ook webinars en sessies georganiseerd om het belang te benadrukken.

4. Internet of Things lab inrichten voor de agrarische sector; dit is nog een stip op de horizon. De doelstelling is om een testruimte in te richten en hier de apparatuur te testen op veiligheid door studenten.
5. Train de trainer voor adviseurs LTO. Hier is een lesmodule voor ontwikkeld welke op regelmatige basis wordt gegeven voor de zogenaamde erfbetreders van de agrarische sector. Dit is niet alleen geschikt voor adviseurs LTO, maar ook bijvoorbeeld de Rabobank.

Vervolg

Vanuit de City Deal en bijbehorend ontstane samenwerkingsverband zijn weer nieuwe projecten gestart. Dit betreft onder andere de stip op de horizon: Internet of Things lab ontwikkelen bij de Dairy Campus. Deze gesprekken zijn al gestart en ook hier is de overheid en onderwijs onderdeel van het project. Ook worden er Cyber to go roadshows voor de agrariërs georganiseerd, hier worden de agrariërs tijdens interactieve sessies bewust gemaakt van cyber risico's.

Tips

- Zorg voor samenwerking met brancheverenigingen, bijvoorbeeld LTO Noord, Dairy Campus en Triple Dairy.
- Betrek leveranciers in het project, bijvoorbeeld Friesland Campina, Lely, AgroConnect.
- Regel een interactieve samenwerking met de eigen gemeente door wekelijkse afstemming/updates.

Meer informatie

Dit project behoort bij de City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime en staat vermeld in de [CCV-database lokale cyberprojecten](#).

Is dit project ook iets voor jouw gemeente? Kijk op mkbcybercampus.nl/projecten/agrarische-sector/ of neem contact op met gemeente Leeuwarden, [Grethe Faber](#) of met de MKB Cyber Campus, [Nienke Hoeksma](#).